

Algemene Beschouwingen VVD N-H Begroting 2018

MdV, collega statenleden,

Vandaag ligt de derde begroting van dit college voor. En net als de voorgaande versies is ook die gebaseerd op het Coalitieakkoord 'Ruimte voor groei' en het Uitvoeringsprogramma 2015-2019 en is er daarnaast uiteraard rekening gehouden met de vastgestelde Kaderbrief 2018.

In de aanbiedingsbrief van 30 augustus 2017 geeft het college aan dat er voor wat betreft de planning- en control cyclus in het algemeen en de begroting in het bijzonder, nog de nodige verbeterlagen gemaakt moeten worden. Daarvoor wordt gekozen voor een projectmatige aanpak. De daarbij door het college geduide prioritaire aspecten onderschrijven wij.

Los van die gewenste verbetering is onze fractie van oordeel dat er door zowel het college als ook de gehele ambtelijke organisatie weer veel werk is verricht en inzet is gepleegd het afgelopen jaar. De VVD-fractie spreekt hiervoor haar dank uit.

MdV,

Dat de gekozen titel van het coalitieakkoord, 'Ruimte voor groei', nog steeds actueel is blijkt wel uit het feit dat de Nederlandse economie volop groeit en het zaak is die groei te blijven faciliteren ofwel die de ruimte te blijven bieden. Ruimte voor groei creëren brengt werk en welvaart voor alle Noord-Hollanders en dat is waar het de VVD om te doen is.

En dat het werkt blijkt ook dit jaar weer uit de 'Barometer Welvaart en Welzijn' die onderdeel is van de Economische Uitvoeringsagenda.

Voor de periode 2016-2019 wordt door de coalitie op basis van die agenda maar liefst 90 miljoen euro uitgetrokken om de Noord-Hollandse economie duurzaam aan te jagen. Wat de VVD betreft een prima voorbeeld van hoe ruimte wordt geboden aan economische groei.

MdV, het gaat dus goed met Nederland ! En het gaat zeker goed met Noord-Holland. De groeicijfers liegen er niet om. Met een groei van 2,8 % in 2016 is Noord Holland koploper in het economisch herstel van Nederland.

Met recht en ook een zekere trots kunnen we stellen dat de ruimte die door deze coalitie voor groei is en wordt gecreëerd hieraan een belangrijke bijdrage heeft geleverd, en wat de VVD betreft ook naar de toekomst toe geleverd blijft worden. Want we staan pas aan het begin. Eveneens kunnen we constateren dat door het gedegen en robuuste financiële beleid dat de afgelopen jaren door deze coalitie is gevoerd, er sprake is van een meerjarig structureel evenwicht. Vanuit dit perspectief geredeneerd zou naar de toekomst toe ook gekeken kunnen worden naar een mogelijke lastenverlichting voor de inwoners van Noord-Holland. Graag vernemen wij van de overige fracties in PS hoe zij hierin staan.

De wereld om ons heen verandert ongelooflijk snel. Dat vraagt flexibiliteit en aanpassingsvermogen van overheden inclusief de Provincie Noord-Holland. Of om de kop van een recent artikel in Binnenlands Bestuur aan te halen: "de provincie moet meer lef tonen."

De veelgehoorde kritiek in de in opdracht van de provincie zelf uitgevoerde 'Omgevingscan' dat de provincie te traag en te verkokerd is en dat de wendbaarheid ook niet iets is om over naar huis te schrijven, moeten we ons allemaal, GS, PS en de organisatie, in dat verband dan ook zeer ter harte nemen. Een veranderende samenleving en daarmee veranderende maatschappelijke opgaven vragen om een meebewegende overheid c.q. overheidsorganisatie. De VVD onderschrijft dan ook van harte het inmiddels in gang gezette ontwikkeltraject waarbij wordt ingespeeld op de eisen die deze tijd aan

de organisatie stelt en waarbij de blik meer dan voorheen naar buiten gericht is en de provincie zich bovenal als 'partner' opstelt.

Dat het menselijk kapitaal daarvoor in huis is blijkt ook de 'Omgevingscan'. De kennis en deskundigheid van de provinciale medewerkers wordt geprezen. Als VVD sluiten wij ons graag bij deze constatering aan.

De door ons als VVD gewenste flexibiliteit en aanpassingsvermogen heeft ertoe geleid dat wij het college hebben gevraagd te anticiperen op de kansen en bedreigingen van de Brexit voor Noord-Holland. Naast kansen om nu nog in het Verenigd Koninkrijk gevestigde bedrijven met een groot belang in de EU te verleiden zich in Noord-Holland te vestigen, acht de VVD het gewenst dat het college samen met het Rijk er alles aan doet de negatieve gevolgen voor ondernemend Noord-Holland te beperken. Veel van onze vissers, handels- en logistieke bedrijven wordt het werk na de Brexit een stuk moeilijker gemaakt. Dat kan ten koste gaan van de werkgelegenheid. De toezegging van GS in de commissie EEB hier een plan van aanpak voor te maken verwelkomen wij dan ook zeer. **Graag vernemen wij van de gedeputeerde wanneer hij dit plan met PS gaat delen.**

MdV, we kunnen er niet omheen. Sinds donderdag 26 oktober jl. hebben wij weer een nieuwe regering met bijpassend akkoord.

Onze fractie staat overwegend positief tegenover de inhoud van het regeerakkoord. Niet in de laatste plaats omdat wij daarin veel kansen zien voor Noord-Holland c.q. de Noord-Hollandse economie. In de verschillende commissies zijn de kansen die het nieuwe akkoord brengt voor de regio's op hoofdlijnen besproken. Zo pleitte onze fractie er in de commissie EEB voor dat het college snel een plan klaar heeft om succesvol een beroep te doen op de extra middelen die het nieuwe kabinet ter beschikking stelt voor regionale economische ontwikkeling. De VVD vindt het van belang dat alle regio's daarbij worden aangehaakt. Daarnaast biedt ook het plan van het kabinet om krimp- en anticipatiegebieden te ondersteunen kansen voor met name het noordelijke deel van de provincie. Daar liggen voldoende uitdagingen die, met hulp van het Rijk, kunnen worden opgepakt.

MdV, een kwestie van landsbelang die de laatste tijd weer volop in de belangstelling staat is natuurlijk Schiphol. De luchthaven speelt een zeer belangrijke rol waar het zeker ook het regionale vestigingsklimaat betreft.

20.000, veelal Noord-Hollanders, houden de luchthaven zelf draaiende. 32.000 mensen werken bij alleen al AirFrance/KLM en als we de werkplekken op hoofdkantoren en in distributiecentra van de bloemen, pharma en high-tech sector, die van Schiphol afhankelijk zijn, daarbij optellen, komen we over de 300.000 banen. Heel veel gezinnen zijn dus afhankelijk voor hun inkomen van de nationale luchthaven.

Maar er liggen een aantal uitdagingen. Schiphol zit tegen het afgesproken vluchtenplafond tot 2020 aan en omwonenden ervaren (geluid)hinder. Het nieuwe kabinet heeft aangekondigd een nieuwe Luchtvaartnota te maken. Slim en duurzaam zijn daarbij de kernbegrippen. Door de focus te leggen op hinderbeperking in plaats van het aantal vliegbewegingen wordt toegewerkt naar een betere leefomgeving en luchtkwaliteit, terwijl de sector met slimmere en schonere vliegtuigen ruimte kan creëren voor groei van het aantal vluchten. Als VVD Noord-Holland ondersteunen wij deze insteek.

Voor het vestigingsklimaat van Noord-Holland en de werkgelegenheid is het van groot belang dat Schiphol niet het pad van krimp opgaat.

Dat lijkt nu wel te gaan gebeuren gezien de stevige reductie van het aantal vrachtluchten van Schiphol. De effecten van het toekennen van de zogenaamde slots baren ons in dat opzicht zorgen. Het toekennen van minder slots aan met name luchtvrachtmaatschappijen leidt er nu al toe dat uitgeweken moet worden naar luchthavens in het buitenland wat uiteraard schade oplevert voor de Nederlandse economie en daarmee voor de regionale werkgelegenheid en de logistieke bedrijven rond Schiphol. **Wij verzoeken het college, als voorzitter van bestuurders in de ORS, zich hard te maken voor het, onder voorwaarden, faciliteren van groei op de luchthaven Schiphol. Graag uw reactie hierop.**

Met het college is de VVD blij dat er op grond van het nieuwe Luchthavenindelingbesluit weer gebouwd kan worden in de nabijheid van Schiphol. Noodzakelijk om aan de grote vraag naar woningen in de MRA te kunnen voldoen maar ook om te zorgen dat woonkernen waar de vitaliteit onder druk staat weer wat lucht te geven. Deze laatste opmerking is overigens ook op andere delen van de provincie van toepassing.

Toekomstige bewoners van bouwlocaties rond Schiphol goed informeren over de situatie is natuurlijk van belang. Ervaring met de bouwlocatie Bloemendalerpolder laat overigens zien dat woningzoekenden zich niet tegen laten houden door de nabijheid van Schiphol.

Een andere belangrijke speler waar het gaat om werkgelegenheid in Noord-Holland betreft Tata Steel. In de Economische Uitvoeringsagenda staat dat de regio zwaar leunt op dit bedrijf. Bij de voorgenomen fusie kan er sprake zijn van een fors banenverlies in onze provincie. Uiteraard maken wij ons daar zorgen over. **Wij vernemen graag van het college of zij voor zich zelf een rol ziet weggelegd in deze.**

MdV, mobiliteit is en blijft een belangrijk smeermiddel voor de economie. Voor de VVD staat daarbij vast dat investeren in asfalt noodzakelijk blijft. Voor een inhaalslag in infrastructuur stelt het kabinet cumulatief 2 miljard euro beschikbaar in de eerstkomende drie jaar. Daarna wordt het structurele budget met 100 miljoen euro verhoogd. Bij de verdeling van deze middelen wordt aangesloten bij de bestaande verdeelsleutel tussen weg, water en openbaar vervoer.

Omgerekend kan ov rekenen op 39,5% hiervan. Dit is zo'n 800 miljoen euro. De mobiliteitssector, waaronder het streekvervoer, de vier grote steden, de ANWB en de NS pleiten al enige tijd voor extra gelden voor verbetering van de mobiliteit. Wij zien het als een uitdaging voor de gedeputeerde Mobiliteit om, al dan niet in samenwerking met de regio's, met goede voorstellen te komen om aanspraak te kunnen maken op een groot deel van deze ov-gelden.

Naast het onderhoud, beheer en aanleg van provinciale wegen, kan smart mobility weggebruikers helpen om efficiënter van A naar B te komen. In de kaderbrief is reeds afgesproken dat er in 2018 €4,2 miljoen en in 2019 € 6,8 miljoen beschikbaar komt voor Smart Mobility.

In haar brief van 19 oktober jl. spreekt het college de verwachting uit dat eind 2017 of begin 2018 de commissie M&F zich kan buigen over een notitie waarin nadere invulling wordt gegeven aan de activiteiten rond Slimme Mobiliteit. De VVD komt graag tegemoet aan het verzoek van GS om de nu daarvoor in de begroting opgenomen middelen beschikbaar te houden, in afwachting van een vast te stellen plan.

In het coalitieakkoord is vastgelegd dat het van belang is dat er een verbindingsweg van 2x2 rijstroken tussen de A8 en A9 wordt gerealiseerd. Wat de VVD betreft komt er voor het einde van het jaar duidelijkheid over het voorkeustracé dat daarbij wordt gekozen.

De VVD is zeer te spreken over de proeven die gedaan gaan worden met duurzaam asfalt. Het klinkt veelbelovend. Als dit slaagt kan het helpen om de onderhoudsuitgaven in de toekomst sterk te

beperken. Wat de VVD betreft mag de provincie vaker aan dit soort initiatieven meewerken. Wij verwachten wel op regelmatige basis geïnformeerd te worden over de resultaten.

Als het gaat om mobiliteit blijft de VVD staan voor keuzevrijheid. Alle modaliteiten doen er toe en tellen mee. De VVD is in dit verband content met het feit dat in het PMI aandacht wordt gegeven aan de fiets. Het fietsknelpuntenplan en het fietsbeleidsplan zijn nu in de maak. Wij kijken uit naar de uitwerking hiervan.

Aangezien fietsen een goed alternatief voor het OV en de auto kan zijn, trekt het kabinet eenmalig een bedrag van 100 miljoen euro uit voor cofinanciering van gemeentelijke en provinciale investeringen in fietsinfrastructuur en fietsenstallingen bij OV-knooppunten.

Eerder is door PS al het belang aangegeven van een nieuw Fietsbeleid. Het eerste BOT-gesprek hierover bracht veel ideeën voor nieuw beleid naar voren en het was goed om te merken dat het belang van een goed provinciaal fietsnetwerk door alle partijen werd gedeeld.

Voor nu is het goed dat er in deze begroting, naast het aangegeven belang om te komen tot een nieuwe nota Fietsbeleid, prioriteit wordt gegeven aan het verlenen van subsidies voor het oplossen van knelpunten in het huidige fietsnetwerk. En dat de aandacht voor de fiets in dit verband niet mag verslappen blijkt wel uit een recent artikel in de media waarin wordt gemeld dat mensen de fiets weer laten staan omdat het te druk is en wordt op de fietspaden en er te weinig stallingsplekken zijn.

MdV, van het Noord-Hollandse oppervlak heeft 61% een agrarische bestemming. Voor de VVD is het van belang dat er voldoende aandacht blijft voor dit landelijke gebied en de focus niet alleen op de MRA wordt gericht. Het is van belang om te investeren in de verbinding tussen stad en platteland.

De VVD draagt de agrarische sector een warm hart toe. Nederland is, met name dankzij de land- en tuinbouwsector, de tweede voedselexporteur ter wereld en levert daarmee een belangrijke bijdrage aan een duurzame voedselvoorziening voor een wereldbevolking die nog steeds explosief groeit. De VVD is trots op de kennisintensieve, efficiënte, hoogproductieve en innovatieve landbouw die zich ook in Noord-Holland nadrukkelijk doet gelden.

In de ogen van de VVD is de agrarische sector onmisbaar voor het realiseren van de ambities ten aanzien van economie en innovatie, klimaat, energie, voedsel, gezondheid en een aantrekkelijk landschap. Schaalvergroting is daarbij geen bedreiging maar een kans en zelfs noodzakelijk in het licht van de hiervoor door mij genoemde ambities.

Om te zorgen dat er ook voor deze voor Noord-Holland belangrijke sector sprake blijft van een 'level playing field' (gelijk speelveld), blijft de insteek van de VVD voor ook de jaren hierna dat er geen enkele 'kop' op nationale of EU-wetgeving wordt gezet door de provincie.

De VVD is in het licht van dit betoog dan ook content met het beschikbaar stellen van 2 miljoen euro voor het stimuleren van landbouwinnovatie.

Duurzaamheid moet van onderop komen en is wat ons betreft meer dan een certificaat. In een evenwichtig Noord-Holland realiseren wij ons dat Noord-Hollandse tuinders 60x duurzamer kunnen produceren dan hun Spaanse collega's. Wat de VVD betreft krijgt de agrarische sector dan ook eveneens volop ruimte voor verdere groei.

"Ik denk dat het kan maar ik weet zeker dat het moet." Het lijkt haast op een omgekeerde slogan van Tele2 maar het zijn de woorden van voormalig VVD minister Kamp waar het gaat om de noodzaak van de energietransitie.

Uit de laatste cijfers van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) blijkt dat Nederland aan de vooravond staat van een enorme groei van het aandeel schone, hernieuwbare energie. In 2025 kan de helft van de opgewekte elektriciteit uit zon en wind komen, in 2030 is dat zelfs twee derde.

En dat komt door diezelfde minister Kamp, aldus de heer Boot, sectorhoofd Klimaat, Lucht en Energie van het PBL.

MdV, in dit verband zijn wij verheugd te lezen dat waar het gaat om windenergie het nieuwe kabinet zich concentreert op Wind op Zee. Wij zien dit als een erkenning van de problematiek die speelt bij Wind op Land en daarmee als een bevestiging van het beleid wat door deze coalitie op dit punt is gevoerd.

De ontwikkeling van de nieuwe generatie windturbines gaat zo snel dat met grote parken op zee eveneens grote resultaten kunnen worden bereikt. Aandacht voor de belangen van de visserijsector daarbij blijft wat de VVD betreft van belang.

Wij zijn ervan overtuigd dat ook Noord-Holland zijn bijdrage aan de energietransitie zal blijven leveren. Met de vorig jaar vastgestelde Beleidsagenda ligt de basis daarvoor voor handen.

Net zoals ik dit vorig jaar in mijn bijdrage heb aangegeven spreekt de VVD nadrukkelijk zijn voorkeur uit voor de optie van besparing, zuinigheid. Immers, alle energie die niet gebruikt wordt hoeft ook niet opgewekt te worden.

Hierbij leggen wij opnieuw de relatie met de in juli 2017 verschenen studie 'Perspectieven op een volledig hernieuwbare energievoorziening in Noord-Holland'.

Daaruit blijkt immers de enorme ruimtelijke en economische impact bij volledige invulling van hernieuwbare energie op het grondgebied van de provincie.

Onze fractie heeft met veel belangstelling kennis genomen van het recent bericht dat NRG in Petten sinds kort experimenten uitvoert voor een nieuw type kerncentrale, te weten een zogenoemde gesmolten-zoutreactor die thorium gebruikt als brandstof in plaats van uranium.

De experimenten vinden plaats in opdracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat en er zijn hiervoor enkele tonnen euro's per jaar voor beschikbaar.

De toekomst van deze vorm van energieopwekking zal voor een belangrijk deel afhankelijk zijn van beschikbare financiële middelen voor het uitvoeren van grootschalige experimenten. De VVD ziet daarbij op termijn een mogelijke rol voor de provincie Noord-Holland weggelegd.

MdV, een thema dat de komende jaren wat de VVD betreft zeker op de agenda blijft staan betreft de ICT-ontwikkelingen en de daarbij van belang zijnde ICT-infrastructuur.

Het belang van dit thema wordt Statenbreed onderschreven zoals gebleken is uit de daarover aangenomen moties en amendementen in de afgelopen periode.

Nieuwe ICT ontwikkelingen helpen bij het oplossen van maatschappelijke vraagstukken bijvoorbeeld rondom duurzame energie- en voedselvoorziening, duurzaam grondstoffengebruik, veiligheid of zorg. De beschikbaarheid van voldoende betrouwbare en snelle netwerken is daarbij randvoorwaardelijk. De VVD ziet om de redenen zoals hiervoor genoemd het belang in van eersteklas internetvoorzieningen in Noord-Holland.

Zoals wij inmiddels al enkele jaren bepleiten, zijn wij van mening dat de digitalisering van de Noord-Hollandse economie een hoge prioriteit kent en dat de provincie daar een sturende en creërende rol in zou moeten vervullen. Er zijn deze periode serieuze stappen gezet om de realisatie van het beste digitale netwerk in heel Noord-Holland te helpen ondersteunen, maar er is nog heel veel werk te

verrichten. Niet alleen het dekken van financiële risico's, maar het concreet ondersteunen van realisatie van glasvezelnetwerken in witte en grijze gebieden moet het uitgangspunt zijn. Met inachtneming van de kansen die het Europese recht daarbij biedt wil de VVD de komende jaren hierop extra inzet plegen.

MdV, nog een thema dat ons allemaal bezig houdt is de woningbouw. Tot aan 2025 moeten er in Nederland ruim 600.000 extra nieuwbouwwoningen komen om aan de vraag te voldoen. Recent zijn op dit gebied diverse rapporten verschenen die in ieder geval één ding gemeen hebben namelijk dat de voorraad achter blijft bij de vraag. Waar zoals verwacht minder eenduidigheid over bestaat is hoe dit vraagstuk moet worden opgelost.

Daarbij spelen inmiddels vele factoren een rol. Niet alleen het ontbreken van voldoende harde plancapaciteit maar ook het tekort aan bouwvakkers en zelfs heipalen.

Wij zijn blij dat het nieuwe kabinet in overleg met medeoverheden, woningcorporaties en andere stakeholders afspraken wil maken over het aanjagen van de woningbouwproductie. Gelet op de omvang van het vraagstuk is regie hierop van het Rijk gewenst. Tegelijkertijd zijn wij ook blij dat het kabinet bevestigt dat gemeenten met de komst van de nieuwe Omgevingswet meer verantwoordelijkheden, meer instrumenten en meer vrijheidsgraden in het ruimtelijk beleid en het woonbeleid krijgen. Dat biedt mogelijkheden tot regionaal en lokaal maatwerk om te sturen op omvang, samenstelling en kwaliteit van de woningbouwproductie. In de vast te stellen provinciale omgevingsvisie moet deze filosofie wat betreft de VVD nadrukkelijk te lezen zijn. Het adagium dat bovenal binnenstedelijk gebouwd moet worden zien wij in relatie daarmee als te beperkend.

Wat de omgevingsvisie zelf betreft verwachten wij dat er aankomend begrotingsjaar eindelijk echt ingezet wordt op samenwerking met de verschillende regio's. En de verschillen binnen en tussen regio's moeten ook een plek krijgen binnen de omgevingsvisie. Oogsten begint met ambitie. Bij de realisatie van projecten worden innovatieve plannen voor verduurzaming van onze energiehuishouding gestimuleerd. Voor wat betreft wonen, duurzaamheid en ruimtelijke ordening liggen er grote opgaven. Over dit onderwerp komen wij uiteraard 13 november a.s. verder te spreken.

In het regeerakkoord staat dat het kabinet eraan hecht dat de overheid transparant en open is. Er is een initiatiefvoorstel Open Overheid aanhangig. Hierbij kan de link worden gelegd met open Stateninformatie. Een thema dat al eerder door onze fractie aan de orde is gesteld in zowel commissie als deze Staten. Wij zijn content met de door het college uitgesproken verwachting dat medio 2018 het project om Stateninformatie open te krijgen is afgerond. Dit zal bijdragen aan de gewenste transparantie van de overheid.

De VVD is verheugd met het beloofde plan van aanpak van gedeputeerde Tekin voor het structureel oplossen van de financiële problemen van de recreatieschappen. Het is de VVD al jaren een doorn in het oog dat inverdienmogelijkheden voor de schappen nauwelijks van de grond komen en de bestuurlijke spaghetti hoogtij viert. De VVD heeft er vertrouwen in dat dit college met een duidelijk plan van aanpak komt hoe deze problemen op te lossen.

In het verlengde hiervan vraagt mijn fractie zich ook af hoe het nu staat met de aanpak blauwalg. Zoals bekend is, kan blauwalg tot fysieke klachten leiden en verknalt het regelmatig het zwemplezier van 10 duizenden Noord-Hollanders. De VVD wil hier graag concrete actie op. **Graag vernemen wij van het college wat hieraan in 2018 concreet gedaan wordt om in ieder geval de zwaarst getroffen recreatieplassen hier zo goed mogelijk van te vrijwaren.**

MdV, ik kom tot een afronding. De coalitie ligt op koers en daar zijn wij als VVD uiteraard zeer content mee. Ambities blijven er desondanks nog genoeg. Geholpen door het herstel van de economie ziet het er naar uit dat er ook op financieel gebied meer ruimte is of nog ontstaat. Wij zien kansen voor verdere ambities en het verkrijgen van financiële dekking daarvoor. Met onze coalitiepartners willen wij dit echter op zorgvuldige wijze aanvliegen en daartoe wordt een gezamenlijke motie ingediend die, uitgaande van integraliteit en uitvoerbaarheid, het college verzoekt op korte termijn inzicht te verschaffen in de mogelijkheden die zich op dit vlak voordoen.

Erik Annaert
Fractievoorzitter
VVD N-H
06.11.17